

Svensk Vindenergis remissvar om *Hållbarhetskriterier för vissa bränslen och en ny reduktionsplikt*

Svensk Vindenergi tackar för möjligheten att svara på promemorian *Hållbarhetskriterier för vissa bränslen och en ny reduktionsplikt*. Svensk Vindenergi är en branschförening för företag som arbetar med vindkraft. 2023 var elproduktionen från vindkraft ca 34 TWh. Merparten av denna ökning är satsningar från Svensk Vindenergis medlemsföretag. Sverige elektrifieras i snabb takt. Land- och havsbaserad vindkraft har stor potential att redan idag bidra till den elektrifiering som är nödvändig för klimatomställningen i industri- och transportsektorerna. En elektrifiering som går i takt med industrins behov stärker också den svenska konkurrenskraften.

Sverige har en målsättning om att skala upp dagens elproduktion från 170 TWh till minst 300 TWh per år senast 2045.¹ Enligt både branschföreningar och expertmyndigheter kommer behovet av storskalig ny elproduktion kommer behövas² redan under slutet av 2020-talet och under 2030-talet.³

Sammanfattning av Svensk Vindenergis synpunkter

- En omfattande elektrifiering baserad på förnybar energi är en nyckel för att EU ska kunna nå sina klimatmål till 2030, och därför behövs en kraftig utbyggnad av förnybar elproduktion. EU:s förnybartdirektiv⁴ sätter ett bindande övergripande unionsmål för andelen förnybar energi. Det indikativa målet för Sveriges bidrag till EU:s mål skulle ligga på en andel förnybar energi på 76–78 procent till 2030 enligt styrningsförordningens objektiva kriterier⁵, vilket är en avsevärd ökning jämfört med Sveriges andel förnybart som var 66 procent 2022.⁶ Energimyndigheten angav i sitt underlag till Sveriges integrerade nationella energi- och klimatplan att ökningen inte kommer att uppnås med befintliga styrmedel⁷. För att utbyggnaden ska bli av behöver styrmedel införas på ett teknikneutralt sätt och investeringsklimatet i Sverige förbättras.

¹ [Myndighetsgemensam uppföljning av samhällets elektrifiering – Energimyndigheten](#)

² [Elproduktion – Energimyndigheten](#)

³ [Basindustrins elbehov – SKGS](#)

⁴ [Europaparlamentets och rådets direktiv \(EU\) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor](#)

⁵ [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1999 ändrad av Europaparlamentets och rådets direktiv \(EU\) 2023/2413](#)

⁶ [Underlag till Sveriges integrerade nationella energi- och klimatplan – Energimyndigheten](#)

⁷ [Ytterligare styrmedel behövs för att nå EU:s mål på energi- och klimatområdet – Energimyndigheten](#)

- Förnybartdirektivet utgör bindande EU-lagstiftning och omfattar endast förnybar energi. Sverige kan därmed inte tillgodoräkna sig energi från andra kraftslag som t.ex. kärnkraft för att uppnå målen i direktivet som det är utformat i dag. I promemorian föreslås att direktivet ska genomföras genom att även utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från kärnkraft ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten. Det är viktigt att ett sådant förslag inte minskar främjandet av förnybar elproduktion. Det bör göras en grundlig analys av om förslaget att inkludera kärnkraft har en negativ inverkan på Sveriges andel förnybar energi, och om det är förenligt med förnybartdirektivets syfte, som enligt artikel 1 är att främja energi från förnybara energikällor.
- I promemorian framkommer att det bedöms som sannolikt att satsningar på produktion av elektrobränslen kommer att ha som utgångspunkt att drivmedlet ska uppfylla kriterierna för att kunna anses som förnybart, så att drivmedlet kan säljas även utanför Sverige. Svensk Vindenergi instämmer med detta. Om Sverige ska kunna satsa på produktion av elektrobränslen som kan exporteras är det viktigt att fortsätta hålla upppe utbyggnadstakten förnybar elproduktion.

Utvecklade synpunkter på förslagen

En omfattande elektrifiering baserad på förnybar energi är nyckeln till att nå 2030-målen

En omfattande elektrifiering baserad på förnybar energi är en nyckel för att EU ska kunna nå sina klimatmål till 2030. Det behövs därför en omfattande utbyggnad av förnybar elproduktion. Vindkraften är det enda kraftslag som kan byggas ut så snabbt och i den skala som behövs för att åstadkomma den elektrifiering som industrin har aviserat.⁸ Det behövs även omfattande och snabba investeringar i nätinfrastuktur, smarta lösningar, projekt för förnybar energi och tillhörande leverantörskedjor.

Energimyndighetens beräkningar visar att det indikativa målet för Sveriges bidrag till EU:s mål skulle ligga på en andel förnybar energi på 76–78 procent till 2030 enligt styrningsförordningens objektiva kriterier.⁹ Det är en avsevärd ökning jämfört med Sveriges andel förnybart som var 66 procent 2022, och Energimyndigheten angav i sitt underlag till nationella energi- och klimatplanen att ökningen inte kommer att uppnås med befintliga styrmedel.¹⁰ För att utbyggnaden ska bli av behöver styrmedel införas på ett teknikneutralt sätt och investeringsklimatet i Sverige måste väsentligt förbättras.

I Energimyndighetens ovan nämnda underlag utgår beräkningarna från att den installerade kapaciteten i vindkraft kommer att öka med 14 GW mellan 2020 och 2030.¹¹ Mellan 2020–2024 byggdes ca 8,7 GW ny vindkraft. Svensk Vindenergis statistik och prognos för Q3 2024 visar att

⁸ [Basindustrins elbehov – SKGS](#)

⁹ [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1999 ändrad av Europaparlamentets och rådets direktiv \(EU\) 2023/2413](#)

¹⁰ [Underlag till Sveriges integrerade nationella energi- och klimatplan – Energimyndigheten](#)

¹¹ [Underlag till Sveriges integrerade nationella energi- och klimatplan – Energimyndigheten](#), sid. 170

ytterligare 2,3 GW ny vindkraft är i byggnation fram till år 2027.¹² För att nå prognosen om 14 GW krävs således att ytterligare ca 1 GW per år byggs ut fram till år 2030. Dock visar vår statistik också att utbyggnadstakten avtar efter 2025 då det enbart byggs ca 500 MW per år. Det vår analys visar är att investeringsklimatet har blivit tuffare i och med det rådande marknadsläget, osäkrare prisprognoser och hög politisk risk. Ska utbyggnadstakten öka fram till 2030 behöver de här riskerna minska. Därför var regeringens besked att en ersättning motsvarande det vindkraften betalar i fastighetsskatt för sina anläggningar ska ges som stöd till kommunerna välkommet. Kommunernas roll för att förverkliga utbyggnaden av förnybar elproduktion i Sverige är central. Samtidigt behöver mer insatser göras för att minska den politiska risken i Sverige.

Betydligt fler land- och havsbaserade vindkraftsprojekt behöver ges tillstånd och vidare rätt förutsättningar för att investeringsbeslut ska tas. Modeller för riskdelning och stöd utreds för kärnkraft men denna typ av lösningar måste göras på ett teknikneutralt sätt och även omfatta andra kraftslag samt elsystemstödande tekniker. Det behövs en snabb och omfattande utbyggnad av elnätet, men också andra vägar att ta om hand den producerade elen genom stödtjänster etc.

Förnybartdirektivet omfattar endast förnybar energi

Det är viktigt att förslaget att även utsläppsminskningar från fossilfri el från kärnkraft ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten i genomförandet av förnybartdirektivet inte minskar främjandet av förnybar elproduktion. Det bör göras en grundlig rättslig analys av om förslaget att inkludera kärnkraft har en negativ inverkan på befintlig och kommande utbyggnad av förnybar energi, och ifall det är förenligt med förnybartdirektivets syfte som enligt artikel 1 är att främja energi från förnybara energikällor.

Förnybartdirektivet utgör bindande EU-lagstiftning och gäller endast förnybar energi. Sverige kan inte tillgodoräkna el från andra kraftslag som t.ex. kärnkraft för att uppnå målen i direktivet. I promemorian står utskrivet att:

” [...] även utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från kärnkraft bör dock kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten, eftersom det ger samma klimatnytta som leverans av förnybar el. Det kommer också att underlätta administrationen väsentligt. Vid beräkningen av hur medlemsstaterna uppnår kraven i artikel 25.1 är det tillåtet att tillgodoräkna all förnybar el som används i transportsektorn, även från privat laddning av elfordon. Denna beräkning görs således inte utifrån de utsläppsminskningar som används för att uppfylla den nationella plikten. Att el från kärnkraft får tillgodoräknas i reduktionsplikten har alltså ingen påverkan på Sveriges rapportering enligt direktivet.”¹³

I promemorian framkommer att ett drivmedel som inte kan anses som förnybart inte kommer att kunna användas för att uppfylla delmålet för förnybara bränslen i förnybartdirektivet. Det bedöms som sannolikt att satsningar på produktion av elektrobränslen kommer att ha som utgångspunkt att drivmedlet ska uppfylla kriterierna för att kunna anses som förnybart, så att drivmedlet kan säljas även utanför Sverige. Svensk Vindenergi instämmer med detta. Om Sverige

¹² [Svensk Vindenergis statistik om utbyggnaden av vindkraft](#)

¹³ [Hållbarhetskriterier för vissa bränslen och en ny reduktionsplikt](#), sid. 77

ska kunna satsa på produktion av elektrobränslen som kan exporteras är det viktigt att fortsätta hålla uppe takten i produktionen av förnybar el.

Stockholm 2024-11-12

Daniel Badman
Vd
Svensk Vindenergi

Matilda Killander
Projektkoordinator energipolitik &
kommunikation
Svensk Vindenergi